

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Dosarul nr. 2a-1677/20
2-19087688-02-2a-03062020

judecător: A. Ciubotaru

D E C I Z I E

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători
Grefier

Maria Guzun
Ina Dutca și Ala Malîi
Gheorghică Nicoleta

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de SRL „Easy Credit”, împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 14 noiembrie 2019, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Daniela împotriva ÎCS ”Easy Credit” SRL cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, constatarea restituirii anticipată a împrumutului și stingerea obligației în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, obligarea pârâtului să prezinte birourilor istoriilor de credit informații cu privire la stingerea datoriilor,

c o n s t a t ă :

La 29 martie 2019, Guțu Daniela a depus, prin intermediul avocatului Guțu Zinaida, cererea de chemare în judecată împotriva întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată (în continuare SRL „Easy Credit”) cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, constatarea restituirii anticipată a împrumutului și stingerea obligației în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, obligarea pârâtului să prezinte birourilor istoriilor de credit informații cu privire la stingerea datoriilor (f.d. 4-6).

În motivarea acțiunii, reclamant a invocat că pe 29 august 2017, SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela au încheiat contractul de împrumut nr. 971660879, prin care ultima în calitate de consumator a primit cu împrumut 30000 lei pe un termen de 2 ani.

A susținut că Guțu Daniela a admis întârzieri la achitarea ratelor, în total circa 15 zile, iar, din 13 iulie 2018 plățile s-au efectuat în termen, inclusiv în avans.

A menționat că pe 02 noiembrie 2018, Guțu Daniela a achitat în total 37570 lei, considerând obligațiile stinse prin achitățile anticipate, iar pe 29 decembrie

2018, făcând trimitere la condițiile contractuale, SRL „Easy Credit” a informat reprezentantul debitorului Guțu Daniela, avocatul Guțu Zinaida, că pentru stingerea anticipată a împrumutului este necesar de achitat soldul capitalului în sumă de 10800,15 lei (la situația din 29 decembrie 2018), dobânzile, comisioanele și alte plăți aferente perioadei contractuale.

A declarat că potrivit extrasului din cont, pe 28 martie 2019 Guțu Daniela ar trebui să achite 14447,89 lei pentru a închide datoriile pretinse de creditor.

Având în vedere clauzele contestate ca fiind nule, prin recalculare, suma de 37 570 lei achitată pe 02 noiembrie 2018 acoperă obligațiile debitorului Guțu Daniela privind: 30 000 lei - suma împrumutului; 3136,43 lei - dobânda (12% anual conform contractului de împrumut); și peste 4433 lei - dobânda de întârziere legală (17% anual (12% +5%) conform art. 619 Cod civil).

La 03 ianuarie 2019, avocatul Guțu Zinaida, în interesele debitorului Guțu Daniela, a cerut creditorului SRL „Easy Credit” să confirme stingerea obligației pe contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 în baza restituirii anticipate a împrumutului, însă cererea a fost respinsă din motivele invocate în răspunsul creditorului din 14 ianuarie 2019.

A invocat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor esențiale din contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, în special:

comisionul de monitorizare în mărime de 1,79 % lunar;

comisionul de administrare în mărime de 25 lei lunar;

dobânda de întârziere de cel puțin 22 lei pentru fiecare zi de întârziere;

imposibilitatea negocierii efective în mod individual a clauzelor esențiale ale contractului împrumut nr. 971660879, care în esență este un contract de adeziune ce conține clauze abuzive.

A relatat că prin aplicarea efectelor retroactive pentru clauzele nule din contractul nr. 971660879 din 29 august 2017 încheiat între SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela, se impune recalcularea sumelor datorate.

A specificat că plățile în sumă totală de 37570 lei, care s-au efectuat până la 02 noiembrie 2018 inclusiv, acoperă integral obligațiile contractuale pe care le-a asumat: 30000 lei - împrumutul; 3136,43 lei - dobânda de 12% anual conform contractului; peste 4433 lei - dobânda de întârziere legală de 17% anual în baza art. 619 Cod civil (12% +5%).

În drept, a întemeiat acțiunea pe art. 3, art. 5 din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, art. 219, art. 220 alin. (1), art. 869 alin. (1), alin. (2) Cod civil în redacția de până la 01 martie 2019, pe jurisprudența și practica unificată a Curții Supreme de Justiție care în opinia reclamantei este relevantă în raport cu obiectul material litigios.

Guțu Daniela a solicitat admiterea cererii, constatarea nulității absolute a clauzelor: Partea 1. Condiții speciale, referitor la comisionul de monitorizare de

1,79 % (lunar) și comision de administrare de 25 lei lunar; Partea 2. Condiții generale, secțiunea 3.02. lit. (b), sintagma „Părțile au convenit că dobânda de întârziere achitată de împrumutat către Easy Credit nu poate fi mai mică decât suma de 22 lei pentru fiecare zi de întârziere; Partea 2. Condiții generale, secțiunea 3.03. lit. (b), referitor la restituirea anticipată a împrumutului; și Partea 3., secțiunea II, sintagma „dar nu mai puțin decât suma de 22 lei pentru fiecare zi de întârziere” din contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 încheiat între SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela, cu repunerea părților în poziția inițială. Să fie constatăta restituirea anticipată a împrumutului și stingerea (inexistența) obligației în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017. Să fie obligată SRL „Easy Credit” să prezinte birourilor istoriilor de credit informații cu privire la stingerea datoriilor potrivit art. 5 alin (3) pct. 3) lit. c) din Legea nr. 122- XVI din 29.05.2008 privind birourile istoriilor de credit.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 14 noiembrie 2019, acțiunea s-a admis parțial. S-au constatat abuzive clauzele din *Partea 1. Condiții speciale* cu privire la comisionul de monitorizare de 1,79% lunar și comisionul de administrare de 25 lei lunar și din *Partea 2. Condiții generale*, secțiunea 3.02 lit. (b) și secțiunea 3.03 lit. (b), ale contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 încheiat între Guțu Daniela și SRL „Easy Credit”. S-a constatat stingerea prin executare pe 02 noiembrie 2018 a obligațiilor contractuale ale debitorului. În rest, acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 59; 66-73).

La 10 decembrie 2019 și pe 17 iulie 2020, SRL „Easy Credit” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 14 noiembrie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea pretențiilor admise și pronunțarea unei noi hotărâri prin care pretențiile admise să fi respinse integral (f.d. 62; 83-87).

În motivarea apelului, apelantul și-a exprimat dezacordul cu hotărârea atacată și a solicitat să fie casată parțial în temeiul art. 387 Cod de procedura civilă din motiv că o consideră neîntemeiată și nefondată, invocând următoarele:

A menționat că hotărârea atacată este neîntemeiată și nefondată, motiv pentru care solicită să fie casată parțial în temeiul art. 387 Cod de Procedura Civilă.

A comunicat că contractul de împrumut încheiat între SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela este negociat, fapt probat prin procesul-verbal de negociere a condițiilor contractuale, prin care Guțu Daniela personal a consemnat că respectivul contract de împrumut a fost negociat verbal și în cadrul negocierilor s-au convenit asupra tuturor condițiilor contractului, inclusiv mărimea ratei dobânzii contractuale, mărimea (rata) și modul de calcul a comisioanelor de monitorizare și administrare, rata dobânzii de întârziere.

A susținut că mențiunea olografă „*Obiecții nu sunt*” efectuată personal de Guțu Daniela pe procesul-verbal de negociere confirmă că aceasta a agreat

condițiile și le-a considerat echitabile, iar potrivit art. 712 alin. (2) Cod civil în redacția precedentă, se consideră că nu există clauze contractuale standard în măsura în care condițiile contractului au fost negociate.

A invocat că instanța de judecată nu are prerogativa de a evalua caracterul abuziv al clauzelor ce se referă la obiectul contractului, nici la caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, în cazul în care s-a respectat obligația de transparentă.

A specificat că reprezentantul consumatorului Guțu Daniela, nu a invocat nerespectarea obligației de transparentă de către creditor, dar a confirmat că clauzele contractuale, inclusiv cele referitoare la preț au fost destul de clare și transparente, și au fost înțelese pe deplin de către debitor. Contrar normei legale, instanța de fond a declarat aceste clauze abuzive și nule.

A declarat că nici o normă legală nu interzice existența comisioanelor în contractele de împrumut încheiate de către organizațiile de creditare nebanară. Stipularea acestora în contract este absolut legală și nu pot fi declarate abuzive.

A menționat că comisioanele sunt prevăzute în Legea nr. 202 din 12 decembrie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori - costul total al creditului pentru consumatori reprezintă toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de creditor cu excepția taxelor notariale, precum și la art. 1765 Codul civil modernizat - în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului. Comisioanele în contractele de credit nebanar sunt legale și întemeiate.

A susținut că instanța de fond eronat a constatat că prin comisioane se disimulează un procent consistent de dobândă, mărin artificial costul efectiv al împrumutului și în plus creând întreprinderii un avantaj concurențial contrar uzanțelor de bună credință față de celelalte întreprinderi.

A specificat că SRL „Easy Credit” practică activitate concurențială loială și de bună credință, fapt confirmat prin stipularea valorii dobânzii anuale efective (în continuare DAE) în toate contractele de împrumut încheiate cu consumatorii.

Astfel, anume DAE oferă consumatorului posibilitatea să compare două sau mai multe oferte de creditare și să aleagă pe cea mai avantajoasă. Având specificate dobânda, comisioanele de administrare și cele de monitorizare, precum și costul total al împrumutului, exprimat prin DAE, este eronată declarația că SRL „Easy Credit” este de rea credință și a utilizat dolul la încheierea contractului, în timp toate aceste clauze sunt stabilite în contract expres și într-o manieră transparentă.

A relatat că reprezentantul reclamantului a declarat că debitorul cunoștea costul total al împrumutului (DAE), care a fost prezentat consumatorului în mod transparent, inteligibil și lizibil.

Anterior, Guțu Daniela a primit două împrumuturi de la SRL „Easy Credit”, pe care le-a recunoscut și achitat integral, inclusiv dobânda și comisionul. Potrivit certificatului privind achitățile pe contractul de împrumut nr. 971660879, Guțu Daniela a plătit ratele fără obiecții timp de 16 luni. Reprezentantul debitorului a recunoscut obiecțiile față de împrumut au apărut după înrăutățirea situației financiare.

A invocat că înrăutățirea situației financiare nu este motiv de neonorare a obligației asumate benevol, în special de rambursare a împrumutului. Conform art. 858 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

A declarat că Guțu Daniela acționează abuziv și dolosiv pentru a se eschiva de la obligația de rambursare a împrumutului.

A menționat că instanța de fond a constatat că SRL „Easy Credit” și-a îndeplinit toate obligațiile asumate față de Guțu Daniela, care, fiind obligată să ramburseze împrumutul și plățile aferente, nu și-a onorat obligațiile conform contractului și graficului de rambursare, având admitând întârzieri.

A susținut că invocând situația materială precară, Guțu Daniela dorește să se eschiveze de la rambursarea integrală a creditului. Instanța de judecată trebuie să suprimă aceste acțiuni de rea-credință și să stabilească clar că obligațiile asumate printr-un contract legal încheiat trebuie să fie executate cu bună-credință. Mai mult, instanța de judecată a conchis că Guțu Daniela a admis întârzieri la rambursarea împrumutului.

A afirmat că instanța de fond a respins demersul apelantului privind acordarea uni set de întrebări Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF). Instanța de fond abuziv a respins demersul, or, opinia CNPF ca regulatorul al activității de creditare nebancaară, era esențială și primordială întru soluționarea obiectivă a litigiului.

Apelantul a solicitat să fie invitat în ședința instanței de apel un expert al Comisiei Naționale a Pieței Financiare pentru depunerea concluziilor la întrebările: Este în drept o organizație de microfinanțare/ OCN să stabilească în contractul de împrumut/credit comisioane, cu condiția de a nu introduce și/sau mări comisioanele existente pe parcursul derulării contractului, în temeiul art. 12 din Legea nr. 202 privind contractele de credit pentru consumatorii? Care este indicele ce afișează costul total al creditului: dobânda sau dobânda anuală efectivă?

Dobânda de întârziere este o sancțiune pecuniară aplicabilă debitorilor care nu execută în termen obligația de achitare a ratei lunare. Dobânda de întârziere nu se aplică în toate cazurile, dar numai atunci când debitorii nu achită ratele lunare.

Articolul 619 alin. (1) Cod civil este o norma dispozitivă care dă prioritate dobânzii de întârziere contractuale. Dacă aceasta nu este stipulată în contract, atunci se aplică dobânda de întârziere legală.

În rezultatul negocierii, părțile au stabilit dobânda de întârziere contractuală conform pct. 3.02 din contractul de împrumut nr. 971660879. Reclamanta nu are temei să nu o recunoască, iar instanța de judecată nu poate interveni într-un contract legal încheiat.

Comentariul Codului civil la art. 619 stabilește că se admite plata unei dobânzi de întârziere diferită decât cea indicată, atunci când legea ori contractul stabilesc o dobândă diferită (art. 872).

Art. 220 Cod civil prevede nulitatea absolută pentru clauzele care contravin normelor imperative, însă, contractul de împrumut contestat nu conține clauze care să contravină normelor imperative, or, art. 619 este o norma dispozitivă, iar nici o normă imperativă nu interzice existența comisionelor în cadrul contractelor de împrumut.

Clauza cu privire la comision, nici clauza cu privire la dobânda de întârziere nu contravin normelor imperative și în consecință nu pot fi declarate nule.

Conform ultimelor modificări legislative, în special a Legii nr. 1 din 16 martie 2018 cu privire la organizațiile de creditare nebanară a fost limitat costul total al creditului nebanar.

A menționat că potrivit art. 9 alin. 1 lit. e) din Legea nr. 1 din 16 martie 2018, organizația de creditare nebanară nu poate aplica plăți care să depășească valoarea debursată. În speță, valoarea debursată în baza contractului de împrumut/credit nebanar este de 30000 lei, respectiv valoarea maximă a plăților (penalități, dobânzi de întârziere) este tot de 30000 lei, iar în total cu 60000 lei. Însă, conform certificatului privind achitățile în contul împrumutului nr. 971660879, Guțu Daniela a achitat 37 570 lei, care este sub limita stabilită prin ultimele modificări legislative.

În drept, apelantul a invocat art. 220, art. 585, art. 619, art. 712, art. 716 Cod civil, Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, art. 7 alin. (1), alin. (2), art. 8, art. 56, art. 357, art. 362, art. 365, art. 385, art. 386, art. 387 Cod de procedură civilă.

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului SRL „Easy Credit”, Teslaru-Ciugureanu Corina, a susținut cererea de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor admise și pronunțarea unei noi hotărâri prin care pretențiile din acțiune să fie respinse integral.

Intimatul Guțu Daniela în ședința instanței de apel nu s-a prezentat și nu a comunicat motivele neprezentării deși pe 20 decembrie 2020 a fost legal citat despre locul, data și ora ședinței de judecată (f.d. 101).

În conformitate cu art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora,

precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Conform art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Colegiul civil consideră necesar de examinat apelul în lipsa intimatului Guțu Daniela, care fiind legal citată în ședința instanței de apel nu s-a prezentat.

Audiind opinia reprezentantului apelantului și studiind materialele cauzei în raport legea materială aplicabilă litigiului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul neîntemeiat și pasibil respingerii, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră depus în termen apelul declarat de SRL „Easy Credit” împotriva hotărârii primei instanțe, or, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțată la 14 noiembrie 2019, iar cererea de apelul a fost depusă la 10 decembrie 2019 (f.d. 59; 62).

În conformitate art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În cadrul examinării cauzei, instanța de apel s-a stabilit că pe 29 august 2017 SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela au încheiat contractul de împrumut nr. 971660879, în temeiul căruia Guțu Daniela a primit de la SRL „Easy Credit” un

împrumut în mărime de 30000 lei, cu scadența finală 29 august 2019 (f.d. 8-9 verso).

Condițiile de creditare sunt stipulate în contractul de împrumut nr. 971660879, după cum urmează:

Împrumutul acordat constituie suma de 30000 lei;

Împrumutul se restituie în 24 de rate lunare, prima rată pe 29 septembrie 2019 și ultima rată pe 29 septembrie 2019;

Rata lunară este egală cu 1 974 lei, iar suma tuturor 24 de rate lunare constituie 47 376 lei;

Rata lunară este formată din: dobândă + comision 1 + comision 2 + capital;

Dobânda (pentru utilizarea împrumutului) este fixă în mărime de 12% anual, care în *valoare absolută constituie 3867,57 lei* pentru utilizarea împrumutului, în condițiile contractului, până la scadența finală pe 29 septembrie 2019 (f.d. 9).

Comisionul 1 (de monitorizare) este egal cu 1,79% lunar sau 21,48% anual (i.e. 1,79% lunar x 12 luni = 21,48% anual) calculat la soldul inițial al împrumutului. În valoarea absolută, *acest comision constituie 12908,43 lei* pentru monitorizarea împrumutului de la acordare până la scadența finală pe 29 septembrie 2019.

Comisionul 2 (de administrare) este egal cu 25 lei lunar sau 300 lei anual (25 x 12 luni = 300) și respectiv 600 lei pentru 24 de luni de administrare a împrumutului.

Colegiul civil reține că în cazul executării corespunzătoare a contractului de către debitor, acesta urma să plătească per total suma de 47376 lei, care se compune din: împrumut - 30000 lei; dobândă (afereză împrumutului) - 3 867,57 lei; comision de monitorizare - 12 908,43 lei și comision de administrare - 600 lei (f.d. 9).

În contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 septembrie 2017 nu este dată definiția dobânzii anuale efective (DAE), însă în contract, partea 3. sub graficul de rambursare a împrumutului, este stipulată mărimea DAE: 63,903981, fără descrierea valorii pe care o reprezintă numărul 63,903981 (procente, lei, etc.).

Conform secțiunii 3.02. pct. (b) din contractul de împrumut, dacă împrumutatul nu achită integral și la termen orice sumă scadentă din Graficul de rambursare a împrumutului, atunci acesta va achita dobândă de întârziere egală cu suma dintre rata anuală a dobânzii contractuale și 5% anual.

Dobânda de întârziere se calculează zilnic în baza anului calendaristic de 365 zile. Părțile au convenit că dobânda de întârziere achitată de împrumutat către SRL „Easy Credit” nu poate fi mai mică decât 22 lei pentru fiecare zi de întârziere și se achită imediat către SRL „Easy Credit”. Suma de 22 lei poate fi redusă de SRL „Easy Credit” în trei cazuri: (i) dacă datoria scadentă, dar neachitată, este mai mică de 50 lei, dobânda de întârziere va constitui suma dintre rata anuală a dobânzii

contractuale și 5% anual; (ii) dacă datoria scadentă, dar neachitată, este egală sau mai mare de 50 lei, dar mai mică de 100 lei, dobânda de întârziere va constitui suma dintre rata anuală a dobânzii contractuale și 5% anual, dar nu mai puțin de 6 lei pentru fiecare zi; (iii) dacă datoria scadentă, dar neachitată, este egală sau mai mare de 100 lei, dar mai mică de 150 lei, dobânda de întârziere va constitui suma dintre rata anuală a dobânzii contractuale și 5% anual, dar nu mai puțin de 12 lei pentru fiecare zi.

Conform secțiunii 3.03. pct. (b) din contractul de împrumut, în cazul în care împrumutatul intenționează să achite anticipat și integral sumele plătibile conform contractului, se aplică următoarele reguli: (i) mai întâi se achită sumele scadente și datorate conform contractului; (ii) se plătește rata curentă; și (iii) se plătește capitalul rămas (împrumutul) asupra căruia nu se va calcula dobândă și comision, aplicându-se dreptul de reducere.

Prin cererea din 02 ianuarie 2019 (înregistrată pe 03 ianuarie 2019 sub nr. 2311/19), reprezentantul debitorului Guțu Daniela, avocatul Guțu Zinaida, a solicitat de la SRL „Easy Credit” să constate stingerea obligației debitorului prin restituirea anticipată a împrumutului (f.d. 11-13).

În motivarea cererii din 02 ianuarie 2019, s-a invocat nulitatea clauzelor contractuale cu privire la comisioanele de monitorizare (1,79% lunar) și administrare (25 lei lunar) și dobânda de întârziere, care sunt stipulate în Partea 1. Condiții speciale, Partea 2. Condiții generale și Partea 3. alin. I din contractul de împrumut.

Prin scrisoarea nr. 128/19 din 14 ianuarie 2019, SRL „Easy Credit” a comunicat solicitantului că nu poate constata stingerea obligației prin restituirea anticipată a împrumutului și a motivat că în contractul de împrumut încheiat cu Guțu Daniela nu sunt clauze abuzive, iar încălcările invocate în cerere nu se adevăresc (f.d. 14).

Conform certificatului eliberat de apelant (fără număr și fără dată) cu privire la achitățile efectuate de Guțu Daniela în contul împrumutului nr. 971660879, Colegiul civil constată că în perioada 07 octombrie 2017 - 02 noiembrie 2018 Guțu Daniela a efectuat nouă plăți în sumă totală de 37 570 lei (f.d. 24).

Potrivit actului de control seria AC nr. 07022 din 29 septembrie 2018, Agenția pentru Protecția Consumatorilor a efectuat un control planificat al serviciilor de creditare presate de SRL „Easy Credit”, în care nu se regăsesc concluziile autorității menționate cu privire la clauzele contractuale contestate de consumator (f.d. 25-30).

Conform procesului-verbal (fără dată, fără semnătura a creditorului ca parte la negocieri și mărimea valorilor specificate) de negociere a condițiilor contractului și declarației din 29 august 2017 privind beneficiarul efectiv al împrumutului, debitorul Guțu Daniela nu a formulat obiecții față de noțiunile

enumerare la punctele 1-11 din procesul-verbal menționat și a declarat că beneficiarul final al împrumutului este Guțu Svetlana (f.d. 40).

La materialele cauzei sunt anexate calculul plăților contractuale (fără dată), informația privind plățile (fără dată), suma totală a capitalului datorat pe 28 martie 2019 și calcul din 05 noiembrie 2019 privind obligațiile accesorii achitate (capital, penalități și dobânzi de întârziere), toate certificate de reprezentantul debitorului Guțu Daniela, avocatul Guțu Zinaida (f.d. 10; 15;16; 48).

Pe 29 martie 2019, Guțu Daniela a depus, prin intermediul avocatului Guțu Zinaida, cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Easy Credit” cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, constatarea restituirii anticipată a împrumutului și stingerea obligației în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, obligarea pârâtului să prezinte birourilor istoriilor de credit informații cu privire la stingerea datoriilor (f.d. 4-6).

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, a admis parțial acțiunea, a declarat abuzive clauzele *părții 1. Condiții speciale* cu privire la comisionul de monitorizare de 1,79% lunar și comisionul de administrare de 25 lei lunar, și *părții 2. Condiții generale*, secțiunea 3.02 lit. (b) și secțiunea 3.03 lit. (b), ale contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 încheiat între Guțu Daniela și SRL „Easy Credit”, a constatat stingerea prin executare pe 02 noiembrie 2018 a obligațiilor contractuale ale Guțu Danielei față de SRL „Easy Credit”, iar în rest a respins acțiunea civilă ca neîntemeiată (f.d. 59; 66-73).

Nefiind de cord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Easy Credit” a declarat apel, invocând argumentele reținute mai sus (f.d. 62-63; 83-87).

Colegiul civil consideră că apelul este neîntemeiat și pasibil respingerii, iar hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, reieșind din următoarele motive:

Conform art. 7 alin. (1)-(4) Cod civil în vigoare din 01 martie 2019, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Conform art. 38 din Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, dispozițiile art. 623²⁰-623²³ din Codul civil, introduse prin Legea nr. 133/2018, se aplică, începând

cu 1 martie 2019, și obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 1 martie 2019.

Reieșind din data încheierii contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 și data care, potrivit revendicărilor din acțiune, constituie momentul stingerii raportului juridic obligațional născut în temeiul contactului de împrumut din 29 august 2017, Colegiul civil reține că obiectul material litigios, privind constatarea clauzelor abuzive din contractul de împrumut și constatarea stingerii obligației prin executare pe 02 noiembrie 2018, este guvernat de prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019.

Conform art. 2¹ Cod civil, are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează predominant în scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist. Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce țin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obține un profit din această activitate. Persoana care, într-un raport juridic civil, corespunde atât dispozițiilor alin. (1), cât și dispozițiilor alin. (2) se consideră consumator dacă recunoașterea acestei calități îi oferă o anumită protecție juridică, iar în celelalte cazuri persoana se consideră profesionist.

Conform art. 217 Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea privind constatarea nulității absolute este imprescriptibilă.

Conform art. 585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Conform art. 619 alin. (1) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Conform art. 666 Cod civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic. Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Conform art. 667 alin. (1) Cod civil, părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul

lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege.

Conform art. 668 alin. (1) Cod civil, contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Conform art. 679 alin. (1), (2) Cod civil, contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale. Sînt esențiale clauzele care sînt stabilite ca atare prin lege, care reies din natura contractului sau asupra cărora, la cererea uneia din părți, trebuie realizat un acord.

Conform art. 712 alin. (1)-(3) Cod civil, clauze contractuale standard sunt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sunt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu importă numărul condițiilor și forma contractului. Nu există clauze contractuale standard în măsura în care condițiile contractului au fost negociate în particular între părți. Condițiile contractuale standard devin numai atunci parte a contractului când partea care le propune le aduce, în momentul încheierii contractului, în mod expres la cunoștința celeilalte părți sau îi asigură în alt mod posibilitatea, luând în considerare și handicapul acesteia, să ia cunoștință de conținutul lor și, când cealaltă parte este de acord, să le accepte.

Conform art. 716 Cod civil, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproportionat, contrar principiilor bunei-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă; b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului; c) nu este clară. Aprecierea caracterului inechitabil al clauzelor contractuale standard nu trebuie să se refere la determinarea obiectului contractului sau la proporționalitatea prețului ori a remunerației, pe de o parte, și nici la bunurile sau serviciile furnizate, pe de altă parte, în măsura în care clauzele contractuale sunt formulate în mod clar și precis.

Conform art. 717 Cod civil, în cazul în care clauzele contractuale standard nu au devenit parte integrantă a contractului ori sunt, total sau parțial, nule, contractul este valabil în partea rămasă. În măsura în care clauzele contractului standard nu au devenit parte integrantă a contractului sau sunt nule, conținutul contractului se reglementează de prevederile legale. Contractul este nul dacă respectarea lui, chiar

avându-se în vedere dispozițiile alin. (2), ar constitui o rigoare nerezonabilă pentru una din părțile contractante.

Conform art. 1 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în continuare Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011), scopul prezentei legi constă în crearea unui cadru legal corespunzător în vederea asigurării protecției intereselor economice ale consumatorilor prin interzicerea și prevenirea utilizării de clauze abuzive în contractele încheiate între comercianți și consumatori.

Conform art. 3 din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011, *clauză abuzivă* este o clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract; *comerciant* este orice persoană fizică sau juridică (vânzător sau furnizor de mărfuri, prestator de servicii), indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta lege, acționează în scopuri legate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională; *consumator* este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea sa de întreprinzător sau de activitatea sa profesională; *contract de adeziune* este contractul în care clauzele sînt formulate în prealabil de una dintre părți, iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011, se interzice comercianților să includă clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Orice clauză abuzivă introdusă în astfel de contracte este considerată nulă din momentul încheierii lor.

Conform art. 5 alin. alin. (1), (4), (5) lit. e) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. În cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei. Sînt considerate abuzive clauzele care au ca obiect sau efect: e) solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească drept compensație o sumă disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale.

Conform art. 6 alin. alin. (1), (5) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se evaluează luându-se în considerare

natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii lui, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde. Clauzele abuzive cuprinse în contractul încheiat cu consumatorul nu vor produce efecte asupra consumatorului și se vor considera nule, iar contractul va continua să producă efecte în partea rămasă, în cazul în care poate continua să existe fără aceste clauze.

Conform art. 5 alin. alin. (1), (7) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011, evaluarea clauzelor contractuale și decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute ca fiind abuzive se efectuează de către instanța de judecată. Consumatorul prejudiciat nemijlocit prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi sau asociațiile obștești de consumatori sunt în drept să intenteze acțiuni în instanță judecătorească în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale consumatorilor prejudiciați, în vederea solicitării nulității clauzelor contractuale presupuse a fi abuzive, în condițiile legii.

Conform directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, domeniul de aplicare al acestor clauze poate fi extins sau restrâns de către statele membre în cadrul legislației lor interne.

Conform art. 3 alin. alin. (1), (3) și pct. 1 lit. e) din anexa la directiva 93/13/CEE din 5 aprilie 1993, o clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului. Anexa conține o listă orientativă și neexhaustivă a clauzelor care pot fi considerate abuzive, potrivit căreia: e) solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească o sumă disproporționat de mare drept compensație. Deoarece noțiunea de *disproporționat de mare* nu este definită, aprecierea acesteia rămâne în sarcina instanțelor de judecată. Este disproporționată nu doar o compensație excesivă, dar atât de excesivă încât în mod evident constatarea acesteia nu necesită verificări suplimentare.

Conform art. 4 alin. (1) al directivei 93/13/CEE din 5 aprilie 1993, caracterul abuziv al unei clauze contractuale se apreciază luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

Conform art. 1 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013 (în continuare Legea nr. 202 din 12 iulie 2013), scopul legii constă în dezvoltarea cadrului legal necesar pentru asigurarea protecției intereselor

economice ale consumatorilor prin crearea de condiții echitabile pentru obținerea creditelor de consum, precum și prin stabilirea unor norme de comportament responsabil al creditorilor în acordarea creditelor pentru consumatori.

Conform art. 3 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013, *consumator* - persoană fizică care intenționează să comande ori să procure sau care comandă, procură ori folosește produse și servicii pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau cea profesională; *creditor* - persoană fizică sau juridică care acordă sau se angajează să acorde credite sau împrumuturi fiind în exercițiul activității sale comerciale sau profesionale; *contract de credit pentru consumatori* - contract prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amânare la plată, împrumut sau alte facilități similare, cu excepția contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de același fel, atunci când consumatorul plătește pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor; *costul total al creditului pentru consumatori* - toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare, sunt incluse în cazul în care obținerea creditului sau obținerea acestuia potrivit clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract de servicii; *dobânda anuală efectivă (DAE)* - costul total al creditului pentru consumator exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, inclusiv costurile menționate la art. 23 alin. (2), după caz.

Conform art. 20 alin. (1), (2), (4) din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013, consumatorul are dreptul, în orice moment, să-și stingă în totalitate sau în parte obligațiile sale care decurg dintr-un contract de credit. În acest caz, consumatorul are dreptul la o reducere a costului total al creditului, această reducere constând în dobânda și costurile aferente perioadei dintre data rambursării anticipate și data prevăzută pentru încetarea contractului de credit. În cazul rambursării anticipate a creditului, creditorul este îndreptățit la o compensație rezonabilă și justificată în mod obiectiv pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului, cu condiția ca rambursarea anticipată să intervină într-o perioadă în care rata dobânzii aferente creditului este fixă. O astfel de compensație nu poate fi mai mare de: a) 1% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și rezilierea convenită a contractului de credit este mai mare de un an; b) 0,5% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit nu este mai mare de un an. Orice compensație nu depășește cuantumul dobânzii pe care consumatorul ar fi plătit-o în perioada dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit.

În baza circumstanțelor de fapt constatate și legii materiale aplicabile litigiului dedus examinării, Colegiul civil a ajuns la concluzia că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată.

Cu privire la pretenția privind constatarea nulității absolute a comisioanelor stipulate în contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, *Partea 1. Condiții speciale*, Colegiul civil reține că în contract nu sunt specificate serviciile pe care profesionistul le prestează consumatorului în schimbul încasării comisioanelor de administrare și monitorizare.

În acest context, Colegiul civil constată că obligației consumatorului de a plăti comisioanele nu-i corespunde o obligație corelativă și echivalentă a profesionistului de a presta un serviciu suplimentar acordării împrumutului.

Denumirea de *monitorizare* și *administrare* nu presupune prestații în beneficiul consumatorului, dar, dimpotrivă, costul activității de monitorizare/administrare este imputabil creditorului profesionist, al cărui activitate include *per se* ținerea evidenței împrumutului, iar costul aferent monitorizării se acoperă din contul dobânzii plătite de către debitor pentru utilizarea împrumutului.

Pentru aceste motive, Colegiul civil conchide că prin aceste clauze se încalcă obligația de bună-credință în raport cu debitorul, deoarece încasarea comisioanelor respective nu este justificată prin contraprestații din partea creditorului.

Pe de altă parte, comisioanele contestate prejudiciază consumatorul prin crearea unui dezechilibru semnificativ în detrimentul acestuia, or, dobânda pentru utilizarea împrumutului timp de 24 de luni constituie 3867,57 lei, iar cuantumul comisioanelor pentru aceeași perioadă constituie 13508,43 lei (12908,43 lei + 600 lei), i.e. valoarea absolută a comisioanelor depășind de 3,4 ori valoarea absolută a dobânzii pentru utilizarea împrumutului ($13508,57 : 3867,57 = 3,49$).

Totodată, rata fixă a dobânzii este de 12% anual, iar rata lunară a comisionului de monitorizare de 1,79% sau 21,48 % anual (1,79% lunar x 12 luni = 21,48% anual).

Prin urmare, Colegiul civil ajunge la concluzia că prima instanță corect a stabilit caracterul abuziv și întemeiat a constatat nulitatea comisioanelor stipulate în *Partea 1. Condiții speciale* a contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017.

Cu privire la evaluarea secțiunii 3.02. lit. b) (Ratele. Dobânda de întârziere) din *Partea 2. Condiții generale* a contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, Colegiul civil reține că această clauză plafonează nivelul minim al dobânzii de întârziere, după cum urmează: dobânda de întârziere este egală cu 17% anual (dobânda contractuală de 12% anual + 5 puncte procentuale), dar nu mai puțin de 22 lei pe zi.

Evaluarea clauzei respective implică analiza comparativă între dobânda de întârziere de 17% anual și dobânda de întârziere de 22 lei pe zi. De exemplu, dacă prima rată la împrumut (coloana „capital achitat” din graficul de rambursare, f.d. 9) în sumă de 1116,11 lei este restantă 1 zi, atunci 17% anual constituie 0,51 lei pe zi ($1116,61 \text{ lei} \times 17\% : 365 \text{ zile}$) în raport cu de 22 lei pe zi.

În rezultat, plafonul minim de 22 lei pe zi depășește de 43,13 ori rata dobânzii de întârziere de 17% anual. La scară anuală, utilizând aceeași bază de calcul, 17% anual din 1116,61 lei constituie 189,82 lei ($1116,61 \text{ lei} \times 17\% = 189,82 \text{ lei}$), iar 22 lei pe zi constituie 8030 lei ($22 \text{ lei} \times 365 \text{ zile} = 8030 \text{ lei}$), iar limitele de 12 lei și 6 lei pe zi constituie 4380 lei ($12 \text{ lei} \times 365 \text{ zile}$) și respectiv 2190 lei ($6 \text{ lei} \times 365 \text{ zile}$) în raport cu 189,82 lei (17% anual).

Pentru aceste motive, Colegiul civil consideră că prima instanță corect și întemeiat a constatat caracterul abuziv și nulitatea secțiunii 3.02. lit. b) din *Partea 2. Condiții generale* a contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017.

Sub acest aspect, Colegiul civil relevă că scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniștilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menționat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulității absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege. În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înțeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancționat pentru practicarea clauzelor abuzive.

La caz, prin efectul constatării caracterului abuziv al clauzei standard cu privire la dobânda de întârziere contractuală (așa cum a fost stipulată în *secțiunea 3.02. lit. b) Partea 2. Condiții generale*) profesionistul este lipsit de temei legal și contractual pentru a imputa debitorului plata dobânzii de întârziere menționate.

Cu privire la evaluarea secțiunii 3.03. lit. b) (Restituirea anticipată) din *Partea 2. Condiții generale* a contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, Colegiul civil reține că această clauză este abuzivă, încât prejudiciază consumatorul prin crearea unui dezechilibru semnificativ în defavoarea acestuia.

Potrivit secțiunii 3.03. lit. (b), dacă împrumutatul intenționează să achite anticipat și integral sumele plătibile conform contractului, se aplică regulile: (i) mai întâi se achită sumele scadente și datorate conform contractului; (ii) se plătește rata curentă; și (iii) se plătește capitalul rămas al împrumutului asupra căruia nu se va calcula dobândă și comision, aplicându-se dreptul de reducere.

Clauza menționată obstrucționează dreptul debitorului de a se elibera din contul restituirii anticipate a împrumutului de obligațiile pecuniare pe care le contestă și care au fost declarate abuzive.

Ordinea contractuală de stingere a obligațiilor impune debitorul să achite mai întâi sumele specificate la lit. (i) - e.g. comisioane scadente și dobândă de întârziere contractuală (declarate abuzive); apoi lit. (ii) - e.g. comisioane curente (declarate abuzive) și numai după aceea lit. (iii) - soldul împrumutului.

În acest caz, Colegiul civil constată abuzul profesionistului care s-a materializat în impunerea executării prioritare a unor clauze abuzive (i.e. dobânda de întârziere și comisioanele) față de clauzele esențiale ale contractului, cum sunt restituirea împrumutului și plata dobânzii aferente.

Prin urmare, refuzul creditorului de a renunța la utilizarea clauzei respective, la cererea consumatorului, justifică intervenția instanței de judecată pentru excluderea abuzului impus prin ordinea de stingere a obligațiilor contractuale.

Așadar, Colegiul civil ajunge la concluzia că prima instanță corect a stabilit caracterul abuziv și întemeiat a constatat nulitatea secțiunii 3.03. lit. (b) din *Partea 2. Condiții generale* a contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017.

Cu privire la pretenția privind constatarea restituirii anticipate a împrumutului și stingerii prin executare pe 02 noiembrie 2018 a tuturor obligațiilor debitorului Guțu Daniela pe contractul de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, Colegiul civil consideră că soluția dată de prima instanță este corectă.

Prin efectul declarării nulității clauzelor contractuale cu privire la comisioane, datoria contractuală totală a debitorului Guțu Daniela (*totalul coloanei „Suma” din graficul de rambursare*) s-a diminuat până la 33867,43 lei (47376 lei - 13508,57 lei = 33 867,43 lei), care reprezintă diferența dintre suma totală a ratelor (47376 lei) și suma totală a comisioanelor declarate abuzive (13508,57 = 12908,43 + 600).

Adițional, prin constatarea nulității dobânzii de întârziere contractuale și ordinii de stingere a obligațiilor, datoria contractuală a debitorului s-a redus la împrumut - 30000 lei și dobânda aferentă - 3867,57 lei (pentru 2 ani), iar în total 33867,57 lei.

Colegiul civil reține că pe 02 noiembrie 2018, dobânda constituia 3287,08 lei, fiind compusă din: dobânda conform primelor 14 rate lunare (29 septembrie 2017 - 29 octombrie 2018) în sumă de 3272,88 lei și dobânda pe 4 zile (30 octombrie 2018 - 02 noiembrie 2018) în sumă de 14,20 lei (110,07 lei : 31 zile x 4 zile = 14,20 lei).

Prin urmare, pe 02 noiembrie 2018 datoria contractuală constituia 33287,08 lei, fiind formată din împrumut - 30000 lei și dobânda aferentă - 3287,08 lei, care s-a calculat de la data acordării împrumutului până pe 02 noiembrie 2018.

Conform datelor prezentate de intimat, care corespund cu datele din certificatul apelantului privind achitățile pe contractul nr. 971660879 din 29 august 2017, Guțu Daniela a plătit în total 37570 lei, care acoperă integral datoria contractuală în sumă de 33287,08 lei ce s-a obținut după constatarea nulității clauzelor abuzive, rămânând o supraplată în sumă de 4282,92 lei ce a fost

acceptată și recunoscută de către debitor cu titlu de dobândă de întârziere legală aferentă încălcării termenelor de plată stipulate în graficul de rambursare (f.d. 6; 9; 10; 24).

Colegiul civil reține că suma de 4282,92 lei, depășind dobânda (3867,57 lei) aferentă utilizării împrumutului acordat pe termen de 24 de luni, este cu certitudine suficientă pentru a stinge integral dobânda de întârziere legală, calculată până pe 02 noiembrie 2018 și convenită creditorului, pentru încălcarea termenelor de rambursare a împrumutului de către debitor.

Pentru aceste motive, Colegiul civil ajunge la concluzia că prima instanță corect a constatat că împrumutul a fost restituit anticipat, iar obligațiile asumate de Guțu Daniela în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017 s-au stins prin executare pe 02 noiembrie 2018.

Colegiul civil respinge argumentul apelantului privind lipsa clauzelor standard în contractul de împrumut încheiat între SRL „Easy Credit” și Guțu Daniela. Acest argument este întemeiat pe art. 712 alin. (2) Cod civil (în vigoare la data încheierii contractului) și pe faptul că părțile au negociat condițiile esențiale ale contractului.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil a reținut că în procesul-verbal de negociere a condițiilor contractuale lipsesc: data întocmirii (*29 august 2017 reoferindu-se la data declarației privind beneficiarul efectiv*), semnătura profesionistului și condițiile concrete de creditare, i.e. în punctele 1-10 sunt menționate denumirile condițiilor esențiale ale contractului, însă nu sunt specificate valorile concrete pe care le au condițiile respective în cazul împrumutului primit de Guțu Daniela (f.d. 4).

În aceste împrejurări, Colegiul civil conchide că procesul-verbal menționat este formal și insuficient pentru confirmarea negocierii invocate de apelant, or, în acest proces-verbal nu se regăsesc valorile concrete ale creditării (suma împrumutului, termenul, scadența, rata dobânzii, etc.), pe care debitorul consumator le-ar fi acceptat în rezultatul negocierii. Prin urmare, actul respectiv nu dovedește faptul negocierii condițiilor contractuale.

Colegiul civil constată că apelantul neîntemeiat s-a referit la art. 716 alin. (3) și art. 6 alin. (3) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, deoarece clauzele contestate de intimat nu se referă la obiect (acordarea împrumutului), la natura (cu titlu oneros) sau remunerația (dobânda aferentă împrumutului), dar la clauzele privind comisioanele, dobânda de întârziere și ordinea stingerii obligațiilor, care în rezultatul evaluării au fost declarate abuzive și respectiv nule. Caracterul abuziv al clauzelor menționate a fost constatat pe alt motiv decât cel invocat de apelant (lipsa de transparență) și anume din cauza mărimii disproporționate prin care consumatorul este prejudiciat.

Cu privire la argumentul privind legalitatea stipulării comisioanelor în contract, Colegiul civil reiterează că sunt legale și produc efecte juridice clauzele cu privire la comisioanele justificate prin contraprestații echivalente din partea utilizatorului, însă în contractul din speță debitorul este dezavantajat *considerabil* prin impunerea plății comisioanelor în schimbul unor prestații inexistente și nespecificate, or, debitorul plătește dobândă aferentă utilizării împrumutului, iar activitățile de monitorizare, administrare, etc. țin de activitatea de bază a organizației de creditare nebanară și sunt imputabile exclusiv profesionistului. Clauza contractuală prin care în sarcina debitorului (suplimentar dobânzii și în lipsa serviciilor adiționale) se transferă costuri legate exclusiv de activitatea profesionistului, este abuzivă.

Cu privire la argumentul apelantului în privința practicării activității de creditare în condiții de concurență loială și bună-credință, Colegiul civil reține că stipularea unor comisioane ce constituie 349% față de dobândă ca principala plată pentru utilizarea împrumutului ($13508,57 \text{ lei} : 3867,57 \text{ lei} = 3,49$), în condițiile unei dobânzi anuale efectivă ce reprezintă 532% față de dobânda aferentă utilizării împrumutului ($63,90 \% : 12\% = 5,32$) este incompatibilă cu principiile menționate.

În privința argumentului apelantului privind prezentarea informațiilor destinate consumatorului în mod transparent, inteligibil și lizibil, Colegiul reține că motivarea menținerii soluției date de prima instanță nu implică aceste aspecte (de transparentă, etc.), dar constatarea dezechilibrului semnificativ în detrimentul consumatorului.

Cu privire la argumentul din cererea de apel potrivit căruia debitorul este de rea-credință fiindcă a formulat obiecții față de clauzele contractuale numai după înrăutățirea situației financiare, Colegiul civil relevă că prerogativa apărării sau nu a drepturilor subiective aparține titularului drepturilor respective, iar în cazul clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii protecția împotriva eventualelor abuzuri ale profesioniștilor este asigurată prin caracterul imprescriptibil al acțiunii în constatarea nulității absolute și obligația invocării acesteia din oficiu de către instanța de judecată, dacă această obligația este activată de prin prezența clauzelor abuzive.

Colegiul civil respinge ca eronat argumentul apelantului privind acționarea debitorului cu rea-credință sub pretextul situației materiale dificile. La caz, pentru încălcarea termenelor de plată a ratelor lunare debitorul a plătit dobânda de întârziere legală (4282,92 lei) mai mare decât dobânda aferentă utilizării împrumutului pe un termen de 24 luni (3867,57 lei), prin ce drepturile creditorului s-au restabilit integral, iar situația financiară a debitorului nu a fost reținută ca circumstanță decisivă la determinarea soluției.

Colegiul civil consideră neîntemeiat argumentul apelantului potrivit căruia prin acceptarea și încheierea contractului debitorul este obligat să onoreze toate

plățile stipulate în contract. Sub acest aspect, Colegiul civil relevă că principiul *pacta sunt servanda* se aplică în cazul contractelor legal încheiate, însă, din raționamentele reținute, clauzele contractuale declarate abuzive, fiind nule, nu pot obliga debitorul în măsura pretinsă de creditor.

Colegiul civil nu acceptă cu titlu de probă actul de control al Agenției pentru Protecția Consumatorilor din 22 septembrie 2014, deoarece acesta irelevant în raport cu data încheierii contractului de împrumut pe 29 septembrie 2017. Mai mult, în actul de control menționat nu se regăsesc concluziile autorității de control cu privire la clauzele contractuale evaluate și declarate abuzive în prezenta cauză.

Având în vedere că hotărârea primei instanțe nu a fost contestată în partea pretențiilor respinse, în temeiul art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța de apel nu va examina legalitatea și temeinicia hotărârii în partea necontestată.

În motivarea cererii de apel, apelantul s-a referit la art. 386, art. 387 și art. 388, însă nu a explicat în ce constau pretensele încălcări, din care motiv Colegiul civil relevă că lipsa unor veritabile probleme de fapt sau de drept în propria cale de atac impune concluzia că apelul este declarativ, încât, instanța de apel, în limitele competenței legale, nu a constatat temeuri de casare a hotărârii atacate.

La caz, din conținutul cererii de apel nu rezultă întrunirea temeiurilor prevăzute la art. 386 sau a încălcărilor enumerate la art. 387 sau art. 388 Cod de procedură civilă, iar în rezultatul verificării legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe în partea atacată, Colegiul civil, în baza legii materiale aplicabile, conform înscrisurilor din dosar și argumentelor apelantului, a ajuns la concluzia că nu se atestă motive pentru modificarea soluției sau casarea hotărârii primei instanțe.

Pentru aceste motive și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar apelul declarat este neîntemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul și menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate art. 385 lit. a), art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de SRL „Easy Credit”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 noiembrie 2019, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Daniela împotriva ICS ”Easy Credit” SRL cu privire la declararea nulității clauzelor contractuale, constatarea restituirii anticipată a împrumutului și stingerea obligației în baza contractului de împrumut nr. 971660879 din 29 august 2017, obligarea pîrîtului să prezinte birourilor istoriilor de credit informații cu privire la stingerea datoriilor.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecătorul:

Maria Guzun

Judecătorii:

Ina Dutca

Ala Malii